

Shiraz-Beethoven.ir

فهرست مطالب

۷	مقدمه
۹	پیشگفتار
۱۱	فهرست علامت‌ها
۱۲	کوک ساز برای اجرای قطعات
۱۳	۱. پیش‌درآمد دشتی
۱۴	۲. رنگ دشتی
۱۶	۳. پیش‌درآمد شور
۱۸	۴. چهارمضراب شور
۱۹	۵. چهارمضراب شور (۲)
۲۰	۶. رنگ شور
۲۲	۷. چهارمضراب شور (۳)
۲۳	۸. پیش‌درآمد ترک
۲۴	۹. مارش کودکان (بیات تُرک)
۲۶	۱۰. چهارمضراب تُرک
۲۷	۱۱. ضربی شکسته
۲۸	۱۲. رنگ تُرک
۳۰	۱۳. رنگ تُرک (۲)
۳۱	۱۴. چهارمضراب حجاز
۳۲	۱۵. پیش‌درآمد ابوعطا
۳۴	۱۶. چهارمضراب ابوعطا
۳۶	۱۷. رنگ ابوعطا
۳۸	۱۸. رنگ حجاز
۳۹	۱۹. چهارمضراب اصفهان (۱)
۴۰	۲۰. پیش‌درآمد اصفهان
۴۲	۲۱. چهارمضراب اصفهان (۲)

۴۳.....	۲۲. چهارمضراب افشاری
۴۴.....	۲۳. پیش درآمد افشاری
۴۶.....	۲۴. رنگ افشاری
۴۸.....	۲۵. چهارمضراب افشاری (۲)
۴۹.....	۲۶. رقص میمون (چهارگاه)
۵۰.....	۲۷. رنگ ناز (چهارگاه)
۵۲.....	۲۸. لرگی ناهید
۵۳.....	۲۹. لرگی زهره
۵۴.....	۳۰. مارش پیش رو
۵۵.....	۳۱. والس بدر
۵۶.....	۳۲. پانتومیم دزدی بوسه
۵۸.....	۳۳. بندباز (ماهور)
۶۰.....	۳۴. ژیمناستیک موزیکال (دشتی)
۴۳.....	۳۵. چهارمضراب افشاری

قطعات دوبخشی

۶۴.....	۳۶. دوئت فوگ
۶۶.....	دوئت فوگ (بخش تار ۱)
۶۷.....	دوئت فوگ (بخش تار ۲)
۶۸.....	۳۷. چاشت من (در چهارگاه)
۷۱.....	چاشت من (بخش تار ۱)
۷۲.....	چاشت من (بخش تار ۲)
۷۳.....	۳۸. شام من (در همایون)
۷۶.....	شام من (بخش تار ۱)
۷۸.....	شام من (بخش تار ۲)
۸۰.....	۳۹. دوئت استخراج از پانتومیم لاسیون (در گام راست پنجگاه)
۸۹.....	دوئت استخراج از پانتومیم لاسیون (بخش تار ۱)
۹۲.....	دوئت استخراج از پانتومیم لاسیون (بخش تار ۲)

Shiraz-Beethoven.ir

پیشگفتار

(به قلم استاد وزیری)

یادداشت‌هایی که باید غالباً مورد توجه معلم یا شاگرد باشد

۱. شاگرد چه دوست‌دار و چه پیشه‌ور، در دوره‌ی اول هر دو صنف یک نوع کار می‌کنند. بنابراین در کتاب اول، نصف وقت کار باید برای تمرین‌های روزانه (اگزرسیس) و تحصیل مهارت صرف شود. اما در کتاب دوم برای پیشه‌ور همین قاعده جاری است ولی دوست‌دار می‌تواند با قطعات زیبا و حفظی‌ها و آنچه ذوقش می‌گوید کار نماید. بدون مداومت در تمرین‌ها، عموماً نیل بدرجه‌ی رامشگری میسر نیست.

۲. چنانچه شاگرد تار دوره‌ی سرودها^۱ را در دبستان طی ننموده است، تا چند ماهی لازم است دروس جداگانه برای سرآیدن و نوت‌خوانی از معلم مخصوص این کار بگیرد و این موضوع کمک مهمی است برای ذوق موسیقی و پیشرفت کار او.

۳. از اول دقت کامل باید نمود تا طرز زدن مضراب و گرفتن ساز در بغل و انگشت‌گذاری روی دسته صحیح و مخصوصاً متناسب خلقت دست شاگرد عمل شود. سهل‌انگاری در این امر مهم ممکن است باعث عادات بدی بشود که ترک آن‌ها مشکل و کمترین زیان آن، صداداری بد ساز است که هر قدر تیز و تند هم اجرا شود، باز بد صداست. این موضوع را معلم باید همیشه در طی عمل متوجه باشد.

۴. از اوایل کار باید تمرین‌های روزانه را جزو کار عادی شاگرد نمود و مخصوصاً چون تمرین‌ها مثل فورمول، کوچک و کوتاه ساخته شده، باید شاگرد را عادت داد که از حفظ کرده، در سیم‌های دیگر و گام‌های مختلف توسعه دهد؛ ولی طرز توسعه‌ی آن را از معلم بیاموزد که در پرورش دماغی او خاصه در موقع ترکیب موسیقی مؤثر خواهد بود.

۵. در سال اول، بیشتر قطعات ضربی با شعر از قبیل سرودها و مارش‌ها خوبست که هم تسلط در وزن حاصل می‌شود و هم چون این نواها شایع و متداول‌اند و از هر دهانی بگوش می‌رسند، به درست نواختن و تربیت گوش کمک می‌نمایند. شاگرد باید کلیه‌ی قطعات را پس از فراگرفتن، حفظ نموده و پس از آن سعی نماید بعضی حالات را با گوش، از پنجه‌ی معلم گرفته و بر زیبایی اجرا بیفزاید.

۶. مقدار کار شاگرد باید در روز تقسیم به چند نوبت بشود و به محض این‌که خستگی عارض شد، باید دست از کار کشید و این موضوع باید در سال اول و دوم کاملاً رعایت گردد.

۱. دوره‌ای که در آن کتاب «سرود مدارس» تدریس می‌شده است. این کتاب نیز از آثار ارزشمند استاد وزیری است. (ج. ص)

۷. جای نوتی (پوپیتتر) باید خیلی بلند نباشد. یعنی وضع نوت باید از خط مستقیم نظر، پایین تر باشد تا بتوان بدون حرکت کردن، چشم را از روی نت به دسته‌ی ساز انداخته و هر دو جا را فقط با حرکت قرنیه رویت نمود.
۸. زیرپایی برای بالا نگاهداشتن پای راست لازم است. باید پاشنه در حدود بیست، و پنجه در حدود بیست و پنج سانتیمتر از زمین بالاتر باشد تا نشستِ تار روی ران، مستحکم و بازو و بدن راحت به تار تکیه نماید. روشنایی نباید روبرو باشد و الا پس از مدتی چشم را صدمه می‌زند. باید از پشت سر یا از اطراف روی نوت بتابد.
۹. اغلب از طرز کار کردن شاگرد در خانه و مقدار ساعت کارش و عده‌ی تمرین‌ها و قطعات حفظی او سؤال بشود تا در ضمن پرسش و جواب، به نکات فوق که اشاره شد متوجه گشته مرتب نماید. دیگر از نکات مهم، تربیت حافظه‌ی شاگرد است و برای این مقصود، گذشته از تمرین‌ها که باید عموماً حفظ شود، مقداری از قطعات را هر روزه از حفظ زده و هر هفته بر آن‌ها افزوده و از سابقین کسر نماید و {در} هفته یک بار دوره‌ی قطعات ترک شده لازم است.
۱۰. {توصیه به معلم} درس جدید را تا به خوبی شاگرد نیاموخته، نباید همراه او نواخت، بلکه بهتر است با آواز و حرف و عمل آن را تصحیح نمود. اما پس از آن که آموخت و حفظ نمود با او هم‌صدا ساز بنزید خوبست، زیرا صدای ساز شما (به خیال این که نیمی از این زیبایی از ساز اوست) او را گرم کرده، به ذوق می‌آورد.
۱۱. هر قطعه‌ی جدید را اول بدون ساز وزن‌خوانی نموده و بعد هم که با ساز می‌زنید، با نوک پنجه‌ی پای چپ، ملایم ضرب را باید بنزید تا بشکلی عادی شود که بدون فکر، پای شما این عمل را اجرا نماید.
۱۲. محلی که سیم‌ها پیچ خورده و به سیم‌گیر تار بند شده‌اند، باید در زیر تیکه چرمی یا مقوایی محفوظ باشد؛ و الا آستین لباس را پاره می‌کنند و با این صورت هم آستین اضافی لازم است تا در موقع کار روی لباس پوشید و گرنه با روزی چند ساعت کار، همیشه آستین لباس‌های شما پاره خواهد بود.
۱۳. موم مضراب را باید با قدری خاکستر تمیز و پشم یا گُرک خمیر نمود تا به واسطه‌ی حرارت دست در موقع نواختن، تغییر شکل ندهد.
۱۴. پرده‌های تار را باید درست به جای خود بازداشت. البته برای تمام آن‌ها مقیاس و اندازه‌ای هست که در کتاب «صدانشناسی» بحث می‌شود. در اینجا به‌طور اختصار می‌گوییم که اندازه‌ای از نقطه‌ای که سیم روی خرک تا شیطانک مرتعش می‌شود، هرچه هست در نصف آن (یک دوم) پرده‌ی دوی هنگام زیل دست باز ۱ قرار گرفته و در دو سوم از خرک، پرده‌ی «سُل» و در سه چهارم از خرک، پرده‌ی «فا» قرار گرفته است. بقیه‌ی پرده‌ها را چشمی و به تدریج از راه گوش می‌توان تصحیح نمود. وقتی در هوای مرطوب یا خشک، پوست تار تغییر می‌نماید، تمام پرده‌ها بایستی به همان نسبت تغییر نماید. این تغییر را به وسیله‌ی «بندِ خرک» که به چاک‌های مختلف سیم‌گیر انداخته می‌شود تعمیر می‌توان نمود. در این موضوع از معلم توضیح بخواهید.
۱۵. در نواختن مضراب‌های راست باید مضراب را از بالاتر، کج روی دو سیم انداخت که به هر دو سیم، یک مقدار فشار آورده و صدای هر دو سیم توأمأً به یک قوت حادث شود و در هیچ حالی مضراب نباید سیم را بکند. یعنی نباید مثل چنگک که سیم را می‌کشد باعث حدوث صدا بشود.
۱۶. تار را در جای مرطوب نباید گذاشت. گذشته از آن که چوب آن خراب شده و دسته می‌پیچد، پرده‌های آن با تماس به هوای مرطوب، رطوبت گرفته پاره می‌شوند. از آفتاب نیز باید پوشاند زیرا پوست آن را خراب می‌نماید. بنابراین به میخی، از گوشی آویخته شود و یا در هوای معتدلی روی «جای تاری» که مطابق دستور نویسنده ساخته شده قرار گیرد بهتر است.
- برای محصل تار واجبست که طرز انداختن پوست ساز و بستن پرده و انداختن سیم را هرچه زودتر فراگیرد تا در هر روز احتیاج به تار ساز نداشته باشد.

پیش درآمد ابو عطا

Lento ♩ = 48

f *p* *f* *dim.* *p* *f* *p* *f* *p* *f*

تندتر

چهارمضراب اصفهان (۱)

♩. = 60

The image displays a musical score for a piece titled "چهارمضراب اصفهان (۱)". The score is written on ten staves of music. The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is 6/16. The tempo is indicated as ♩. = 60. The music consists of a continuous sequence of eighth notes, often beamed in groups of four. The first staff includes two "V" markings above the notes. The second staff has a "2" below the first note. The third staff has a "1" below the first note. The fourth staff has "1" and "3" below the first and third notes respectively. The fifth staff has "1" below the first, second, third, and fourth notes. The sixth staff has "3" and "1" below the fifth and sixth notes. The seventh staff has "1" below the first note. The eighth staff has "1" below the first note. The ninth staff has "1" below the first note. The tenth staff has "1" below the first note. The score concludes with a double bar line.

Shiraz-Beethoven.ir

لزگی زهره

Allegro $\text{\textcircled{S}}$

The musical score is written in treble clef with a 6/8 time signature. It consists of seven staves of music. The first staff begins with a dynamic marking of *p* (piano), followed by *sf* (sforzando) and *sf* (sforzando) markings. The second staff has a *p* marking. The third staff has *mf* (mezzo-forte) markings. The fourth staff has a *f* (forte) marking. The fifth and sixth staves continue the melodic line. The seventh staff ends with a repeat sign and a $\text{\textcircled{S}}$ symbol.

Shiraz-Beethoven.ir

چاشت من
(در چهارگاه)

$\text{♩} = 90$

Târ I

Târ II

دوئت استخراج از پانتومیم لاسیون

(در گام راست پنجگاه)

Târ I

The musical score is written for Târ I in a 2/4 time signature with a key signature of one flat (B-flat). It consists of several systems of staves, each containing a treble and a bass line. Section A (marked with a box 'A') begins with a treble staff starting on a whole rest, followed by a series of eighth notes and quarter notes, including trills (tr) and accents (^). Dynamics range from piano (p) to mezzo-forte (mf). Section B (marked with a box 'B') features a treble staff with a first ending (1.) and a second ending (2.), with dynamics starting at p. Section C (marked with a box 'C') includes a treble staff with a first ending (1.) and a second ending (2.), and a bass staff with a crescendo (Cresc.) marking. Dynamics include p and mf. Section D (marked with a box 'D') features a treble staff with a first ending (1.) and a second ending (2.), and a bass staff with a fortissimo (ff) marking. Dynamics include f and ff. The score concludes with a double bar line and repeat signs.